

EVLİLİK ÇATIŞMASI VE ÇATIŞMA ÇÖZÜM STİLLERİNİN MUTLULUK DÜZEYLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Marital Conflict and Analysis of Conflict Resolution Styles in Terms of Levels of Happiness

Sena DEMİRAL

İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Psikoloji Yüksek Lisans, İstanbul/Türkiye

ÖZET

Bu çalışmanın amacı evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Araştırma değişkenlerinin incelenmesinde, kişilerin demografik değişkenlerinin araştırma değişkenleri ile karşılaştırması yapılarak, katılımcıların kişisel değişkenleri bakımından araştırma değişkenlerinin farklılaşma düzeyleri incelenmiştir. Araştırma anket yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların evlilik çatışmalarını belirlemek amacıyla Doç. Dr. Zeynep Hatipoğlu Sümer (1993) tarafından geliştirilen 'Evlilik Yaşamı Anketi' kullanılmıştır. Aynı zamanda katılımcıların çatışma çözüm stillerinin belirleyebilmek için Ayça Özen Çıplak (2006) tarafından geliştirilen 'Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği' kullanılmıştır. Son olarak katılımcıların mutluluk düzeylerinin belirlenebilmesi için ise Fletcher ve arkadaşları (1990) tarafından geliştirilen 'İlişkilerde Mutluluk Ölçeği' kullanılmıştır.

Araştırma İstanbul sınırları içerisinde yaşayan evli bireyleri (500 kişi) içermektedir. Araştırmada, betimleyici ve karşılaştırmalı istatistiksel analiz yöntemleri uygulanmıştır. Hazırlanan anket SPSS 22.0 for Windows paket programında güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada kullanılan anket verilerinin güvenilirliğini ölçmede Cronbach's Alpha yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma bulgularına bakıldığında; araştırmada çiftlerin evlilik çatışması düzeyleri ile çatışma çözüm stilleri düzeyleri arasında %78,6 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı doğrusal bir ilişki bulunmuştur. Katılımcıların evlilik çatışma düzeyleri arttıkça çatışma çözüm stilleri düzeyleri de artmaktadır ($p < 0,05$). Ayrıca; evlilik Çatışması ile olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($r = ,262$; $p < 0,01$), geri çekilme alt boyutu ($r = ,247$; $p < 0,05$), ÇBMÖ Düzen ($r = ,232$; $p < 0,01$) ve mutluluk ($r = ,002$; $p < 0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkili bulunmuştur. Çatışma çözme genel boyutu ile mutluluk düzeyi ($r = ,048$; $p < 0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Son olarak çatışma çözme alt boyutları ile mutluluk arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($r = ,220$; $p < 0,05$), boyun eğme alt boyutu ($r = ,203$; $p < 0,05$) ve geri çekilme alt boyutu ($r = ,249$; $p < 0,05$) mutluluk düzeyleri üzerinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Çatışması, Çatışma Çözme Stilleri, Mutluluk

ABSTRACT

In this study, the effect of marriage conflict and conflict resolution styles on happiness levels is examined. In the examination of the research variables, the differentiation levels of the research variables in terms of the personal variables of the participants were examined by comparing the demographic variables of the individuals with the research variables. The research was carried out with the survey method. In order to determine the marriage conflicts of the participants, Assoc. Dr. 'Marriage Life Survey' developed by Zeynep Hatipoğlu Sümer (1993) was used. At the same time, the 'Conflict Resolution Styles Scale' developed by Ayça Özen Çıplak (2006) was used to determine the conflict resolution styles of the participants. Finally, the 'Happiness Scale in Relations', developed by Fletcher et al. (1990), was used to determine the level of happiness of the participants.

The research includes married individuals (500 people) living in Istanbul. Descriptive and comparative statistical analysis methods were used in the research. The prepared questionnaire was subjected to reliability analysis in SPSS 22.0 for Windows package program. Cronbach's Alpha method was used to measure the reliability of the survey data used in the research.

Looking at the research findings; In the research, a positive and significant linear relationship was found between the marriage conflict levels of the couples and the conflict resolution styles at the level of 78.6%. The level of conflict resolution styles increases as the participants' marriage conflict levels increase ($p < 0.05$). Also; Negative conflict resolution sub-dimension ($r = ,262$; $p < 0.01$), withdrawal sub-dimension ($r = ,247$; $p < 0.05$), CBCL Order ($r = ,232$; $p < 0,01$) and happiness ($r = ,002$; $p < 0.05$) were found to be positively significant. A significant positive relationship was found between the general dimension of conflict resolution and happiness level ($r = ,048$; $p < 0.05$). Finally, significant relationships were found between conflict resolution sub-dimensions and happiness. Negative conflict resolution sub-dimension ($r = ,220$; $p < 0.05$), submission sub-dimension ($r = ,203$; $p < 0.05$) and withdrawal sub-dimension ($r = ,249$; $p < 0.05$) has been found to have a positive relationship on happiness levels.

Keywords: Marriage Conflict, Conflict Resolution Styles, Happiness

1. GİRİŞ

Evlilik, kadın ve erkeğin oluşturdukları yasal birlikteliktir. Bu birlikteliğin başlıca amacı birlikte yaşayarak yaşamı, cinselliği paylaşmak ve çocuk sahibi olmaktır (Özgülven, 2001).

Evlilik çatışması ise eşlerden biri diğerinin ilgilerine müdahale etmeye kalktığında ortaya çıkan kişilerarası bir süreçtir (Hatipoğlu,1993). Evden işe ve işten eve stres aktarımı üzerinde araştırma yapan Bolger ve arkadaşları, iş ortamında yaşanan tartışmaların eşler arası çatışmalar yol açtığı sonucuna ulaşmıştır (Bolger, DeLongis, Kessler ve Schilling,1989).

Her ebeveynin mutlu ve barışçıl aile yaşantısı olabildiği gibi olumsuz, karşılıklı sorun teşkil eden, uyumsuz aile yaşantısı da olabilir. Bu noktada seçtikleri çatışma çözme yöntemlerinin, eşlerin birbirlerine, varsa çocuklarına ve diğer aile üyelerine de etkileri kaçınılmazdır. Uyumlu bir beraberliğin uzun süreli devam ettirilebilmesi bu uyumun bozulmamasına adına çatışma sırasında oluşturulacak tepkiler ve çatışmayla ilgili çözüm stilleri incelenmiştir (Christensen ve Shenk, 1991). Çiftlerin farklı çatışma yöntemleri vardır. Kimisi kavgayı tercih etmezken, kimisi çatışma ortamının devam etmesi için uzlaşmaya yönelmez, kimisi bireysel farklılıklara saygı duyarak bir çözüm arayışına yönelir ve sakin bir şekilde karşı tarafla iletişim kurmaya odaklanır. Eşlerin benimsedikleri çatışma çözme stili çocuğun kaygı düzeyini etkiler. Çocuğun ilk deneyimlerini yaşadığı ailede, tanık olduğu çatışma ve çatışmaya ebeveynlerin uyguladığı çözüm stilleri çocuğun kişilik oluşumunda ve karakterinde doğrudan etkili faktördür. Kaygı çoğu tanımda bazen herkesin hissettiği rahatsızlık oluşturan bir duygu şeklinde ifade edilmektedir (Koç, 2014).

Dünyanın var olduğu ilk günden beri, insanoğlunun daimî hedefini mutluluk oluşturmuştur. Filozoflar, doktorlar, din adamları, psikologlar yıllar boyu yapmış oldukları çalışmalar neticesinde insanların yapmış oldukları davranışların temelinde ‘mutluluk’ kavramının olduğunu görmüşlerdir (Düzgün, 2016). Duygular; planlamak ve düşünmek, uzak bir amaca erişmek için hazırlanmayı sürdürmek, problemleri çözmek gibi becerilere mâni olduğu ya da kuvvetlendirdiği boyutta ve yüksek oranda doğuştan gelen zihinsel melekeleri kullanma potansiyelimizin sınırlarını çizerek, yaşantımızda yapabileceklerimizin neler olduğunu belirler (Goleman, 2005).

Tüm bunlar düşünüldüğünde eşlerin evlilik ilişkisinde sürekli çatışma halinde olmaları ve çatışmalarla ilgili izledikleri çözüm stilleri, evliliklerindeki mutluluk düzeyleri üzerinde belirleyici etken olmaktadır.

1.1. Problem Bildirme

Bu araştırmanın problem cümlesi, ‘Evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyine etkisi nedir?’ olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Araştırma değişkenlerinin incelenmesinde, kişilerin demografik değişkenlerinin araştırma değişkenleri ile karşılaştırması yapılarak, katılımcıların kişisel değişkenleri bakımından araştırma değişkenlerinin farklılaşma düzeyleri incelenmiştir. Araştırma, evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin, bu çalışma için belirlenen psikososyal faktör olan mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi kapsamaktadır. Bu çalışmada evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisini saptamak amaçlanmaktadır. İlgili alan yazın incelendiğinde daha önce bu ilişkilendirmeye yönelik bir çalışma yapılmadığı dikkat çektiğinden gerçekleştirilen bu çalışmayla ‘evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisi’ belirlenerek önemli sonuçlara ulaşılabileceği düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmacı tarafından araştırmanın örneklem, yöntem ve bulgular açısından varsayımları aşağıdaki gibidir:

- ✓ Araştırma grubunun evreni temsil edebilir olabileceği varsayılmaktadır.
- ✓ Araştırma için seçilen veri ölçüm araçlarının araştırma değişkenlerini ölçmesi bakımından geçerli ve güvenilir araçlar olduğu varsayılmaktadır.
- ✓ Araştırma değişkenlerinin istatistiksel değerlendirilmesinde uygulanan veri analiz yöntemlerinin, bulguların elde edilmesi bakımından geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları

- ✓ Araştırmanın örneklem sayısı bakımından evreni temsil edebilirliği bakımından kısıtlılık oluşturabileceği düşünülmektedir.
- ✓ Araştırmada kullanılan veri ölçüm araçlarının araştırma değişkenlerine ilişkin bulgu elde etmek açısından içerdiği maddelerle kısıtlı olduğu düşünülmektedir.
- ✓ Elde edilen bulguların, araştırma soru ve hipotezlerini çözümlmek için uygulanan veri analiz yöntemleri ile sınırlı olduğu düşünülmektedir.

1.5. Tanımlar

- ✓ Evlilik Çatışması: Evlilik sürecinde partnerlerden birinin ötekini ilgi alanlarına müdahale etmesi sonucunda gelişen kişiler arası bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Hatipoğlu, 1993).
- ✓ Çatışma Çözüm Stilleri: Kişinin ortaya çıkan çatışma karşısında oluşturduğu tepkilerdir (Volkema ve Bergmann 1995).
- ✓ Mutluluk: Kişilerin gurur, güven, sevinç, heyecan gibi pozitif duyguları sıklıkla; kaygı, korku, nefret, öfke gibi negatif duyguları nadiren yaşamaları ve hayatın farklı alanlarından (iş, kariyer, aile vs.) yüksek oranda haz almaları mutlu olunduğunun kanıtı niteliğinde değerlendirilmiştir (Diener, 2000).

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, evlilik çatışması ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyleri açısından incelenmesinde farklı değişkenlere göre (Cinsiyet, Yaş, Eğitim Düzeyi, Çalışıp Çalışmama Durumu, Evlilik Süresi, Ev İşlerini Kimlerin Yaptığı ve Eşler Arasında Yaşanılan Çatışmaları Kim tarafından Başlatıldığı) farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak üzere yapılan ilişkisel tarama modeli bir çalışmadır.

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde ikamet eden evli kadın ve erkekler oluşturmaktadır. Örneklemi ise basit tesadüfi örnekleme ile seçilmiş 500 kişi oluşturmuştur. Ölçekler 250 kadın, 250 erkek toplamda 500 kişiye uygulanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan ve katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, çalışıp çalışmama durumu, evlilik süresi, ev işlerini kimlerin yaptığı ve eşler arasında yaşanan çatışmaların kim tarafından başlatıldığına ilişkin soruları içeren bilgi formudur.

2.3.2. Evlilik Yaşamı Anketi

Bu ölçek Doç. Dr. Zeynep Hatipoğlu Sümer tarafından evli eşler arasındaki anlaşmazlık konularını saptamak amacıyla oluşturulmuştur. İletişim, arkadaş ve akrabalarla ilişkiler, ekonomik sebepler,

cinsel ilişkiler, çocuklar ve aile içi etkileşimler gibi evlilikte problem yaratabilecek konular içeren 70 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin puanlamasında çatışma yaygınlığı ve çatışmanın sıklığı olarak iki tür puan elde edilebilir. Çatışma yaygınlığı hesaplanırken “Böyle bir durum yok” seçeneği 0, diğer seçenekler ise (var ama hiç gerginlik yaratmıyor-günde 1-2 kez gerginlik yaratıyor) 1 olarak değerlendirilebilir. Bu şekilde katılımcılar 0 ile 70 arasında değişen puanlar alırlar. Çatışmanın sıklığı puanı için ise “Böyle bir durum yok” seçeneği 0, diğer seçenekler (var ama hiç gerginlik yaratmıyor-günde 1-2 kez gerginlik yaratıyor) 1-5 arasında puanlanır. Katılımcılar ölçekten 0-350 arasında değişen toplam puan alırlar. Ölçekte ters madde yoktur (Hatipoğlu-Sümer, 1993).

Evlilik Çatışması Ölçeği (MCQ), verilerden ortaya çıkarılan cronbach-alpha güvenilirlik katsayısı .91 olarak bulunmuştur. Yüz-görünüş (face) geçerliği; evlilik çatışması ölçeği farklı yaş, meslek ve eğitim seviyelerinden gelen çiftlere verilmiştir. Daha sonra, onlardan maddelerin netliğine ve bu maddelerin evlilik çatışma kavramına ne kadar iyi uyduğuna karar vermeleri istenmiş, tavsiyeleri aldıktan sonra gerekli değişiklikler yapılmıştır (Hatipoğlu, 1993).

2.3.3. Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği

Bu ölçek Ayça Özen Çıplak tarafından geliştirilmiştir. Likert tipi bir ölçek olup altı basamaklı dereceleme sistemiyle 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, olumlu (positive), olumsuz (negative), boyun eğme (subordination) ve geri çekilme (retreat) çatışma çözüm stilleri olmak üzere dört çatışma çözme stilini ölçmektedir. Özen’in çalışmasında, birinci (olumsuz), ikinci (boyun eğme), üçüncü (olumlu) ve dördüncü faktörün (geri çekilme) sırasıyla toplam varyansın %16.93’ünü, %13.07’sini, %11.33’ünü ve %11.01’ini açıkladığı bulunmuştur. Maddelerin faktör yüklemelerinin .46’dan .76’ya kadar değiştiği tespit edilmiştir. Maddelerin faktör yüklemelerinin oldukça yüksek olduğu ve her bir latent değişkenindeki madde sayısının yeterli olduğu bulunmuştur. Boyun eğme için cronbach alfa .81, olumlu çatışma çözüm stili için .77, olumsuz çatışma çözüm stili için .75 ve geri çekilme için .75 bulunmuştur. Ayrıca, düzeltilmiş toplam madde korelasyonları, korelasyon aralığının olumlu çatışma çözüm stili için .38 ve .64 arasında, boyun eğme için .50 ve .62 arasında, olumsuz çatışma çözüm stili için .35 ve 67 arasında ve son olarak da geri çekilme için .36 ve .62 arasında olduğunu göstermiştir. Ayrıca, maddelerin korelasyonlarının hepsi .20’den yüksektir (Özen, 2006).

2.3.4. İlişkilerde Mutluluk Ölçeği

Yakın ilişkilerin genel değerlendirmesini içeren İlişkilerde Mutluluk Ölçeği (Relationship Happiness Questionnaire) 6 maddelik bir ölçek olup, Fletcher ve arkadaşları (1990) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek maddeleri; sevgi, mutluluk, genel doyum, ilişkinin istikrarı, sorunların ciddiyeti ve ilişkiye bağlılık/yükümlülük düzeyi ile ilgili algıları ölçmektedir. Maddeler, 7 basamaklı bir ölçek üzerinden puanlanmaktadır (örn. hiç sevmiyorum 1....2....3....4....5....6...7 çok seviyorum gibi). Ölçekten alınabilecek en düşük puan 6, en yüksek puan ise 42’dir. Bu ölçeğin Prof. Dr. Şennur Tutarel Kışlak tarafından güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapılmıştır ve partnerlerin ilişkideki mutluluğunu saptamaktadır.

Ölçeğin orijinalinin iç tutarlılık katsayısı .87’dir. İki ve yedi hafta arasında değişen iki uygulamadan elde edilen test- tekrar test güvenilirlik katsayısı .90’dır. Ölçüt geçerliği çalışmasında “Triangular Love Scales” kullanılmış ve geçerlik katsayısı .82 bulunmuştur. Triangular Love Scales üçgen Sevgi Kuramına dayanmaktadır. Ölçeğin Türkiye’de standardizasyonu yapılmış olup ölçeğin orijinal bulgularına yakın bulgular elde edilmiştir. Ölçeğin Cronbachalpha iç tutarlılık katsayısı .80 olarak bulunmuştur. Ölçeğin iki yarım test güvenilirlik değeri .80 ve test- tekrar test güvenilirlik katsayısı .86 bulunmuştur. Ölçeğin geçerlik katsayısı ise .69 olarak hesaplanmıştır (Kışlak, 2002: 37-43).

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma katılımcılarının sosyodemografik bilgilerine, araştırmada yer alan değişkenlerin analizlerine ve bulguları özetleyen tablolara yer verilmiştir.

3.1. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Çalışmanın örneklemini evli kadın ve erkekler oluşturmaktadır. Araştırmaya 250 kadın ve 250 erkek katılmıştır. Katılımcılardan 166'sı (%33,2) 30-34 yaş aralığına sahipken, 135'i (%27) 25-29 yaş arası, 92'si (%18,4) 35-39 yaş arası, 62'si (%12,4) 20-24 yaş arası ve 45'i (%9) ise 40 ve üzeri yaş grubunda olduğu görülmektedir. Katılımcıların 357'si (%71,4) çalışmaya devam ediyorken 143'ü (%28,6) ise çalışmadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların 170'i (%34) lisans mezunu olduğu görülürken, 116'sı (%23,2) lise, 77'si (%15,4) meslek yüksekokulu, 42'si (%8,4) ilköğretim, 39'u (%7,8) ortaöğretim, 34'ü (%6,8) Yüksek Lisans ve 22'si (%4,4) ise doktora mezunu olduklarını ifade etmişlerdir. Çiftlerin 152'si (%30,4) 1-5 yıl, 114'ü (%22,8) 6-10 yıl, 98'i (%19,6) 11-15 yıl, 67'si (%13,4) 16-20 yıl, 35'i (%7) 21-25 yıl ve 34'ü (%6,8) de 26 yıl ve üzeri evlilik sürelerine sahip oldukları görülmektedir. Katılımcıların 205'i (%41) ev işlerini birlikte yaparız şeklinde yanıtlarken, 156'sı (%31,2) kendisinin yaptığını ve 139'u (%27,8) ev işlerini eşlerinin yaptığını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan çiftlerin ev içinde yaşadıkları çatışmaların kim tarafından başlatıldığına yönelik vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, çiftlerin 252'si (%50,4) tartışma ve çatışmayı ben başlatırım şeklinde yanıtlarken 248'i (%49,6) ise çatışmanın eşleri tarafından başlatıldığını ifade etmişlerdir.

Çizelge 3.1: Sosyodemografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Değişken		N	%
Yaş	20-24 Yaş Arası	62	12,4
	25-29 Yaş Arası	135	27,0
	30-34 Yaş Arası	166	33,2
	35-39 Yaş Arası	92	18,4
	40-44 Yaş Arası	43	8,6
	45 Yaş ve Üstü	2	,4
Çalışma Durumu	Evet	357	71,4
	Hayır	143	28,6
Eğitim Durumu	İlköğretim	42	8,4
	Ortaöğretim	39	7,8
	Lise	116	23,2
	Meslek Yüksek Okulu	77	15,4
	Lisans	170	34,0
	Yüksek Lisans	34	6,8
Evlilik Süresi	Doktora	22	4,4
	1-5 yıl	152	30,4
	6-10 yıl	114	22,8
	11-15 yıl	98	19,6
	16-20 yıl	67	13,4
	21- 25 yıl	35	7,0
Ev İşlerini Yapma Durumu	26+	34	6,8
	Ben Yaparım	156	31,2
	Eşim Yapar	139	27,8
	Birlikte Yaparız	205	41,0
Çatışmayı Başlatma Durumu	Ben Başlatırım	252	50,4
	Eşim Başlatır	248	49,6

3.2. Evlilik Çatışması, Çatışma Çözüm Stilleri ve Mutluluk Düzeylerinin Demografik Değişkenlerle Karşılaştırılması

Demografik değişkenler bakımından araştırma değişkenleri olan evlilik çatışması, çatışma çözüm stilleri ve mutluluk alt boyutlarının farklılaşma düzeyleri incelendiği çalışmada, uygulanan yöntemler ise Bağımsız örneklem t testi, Mann Whitney U testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Kruskal Wallis Homojenlik Testi olarak seçilmiştir. Anlamlılık değeri $p=0,05$ düzeyinde alınmıştır.

Çizelge 3.2: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Cinsiyet	N	X	SS	t	p
Evlilik Çatışması	Kadın	250	121,13	8,389	-1,195	,235
	Erkek	250	123,33	9,327		

Çizelge 3.2’de cinsiyet değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Bağımsız örneklem t testi” sonuçlarına göre evlilik çatışması cinsiyete göre ($t=-1,195$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Çizelgeden yola çıkarak evlilikte çatışma faktörünün cinsiyete göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Çizelge 3.3: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Yaşları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Cinsiyet	N	X	SS	T	p
Evlilik Çatışması	20-24 Yaş Arası	62	121,65	4,32	1,746	0,785
	25-29 Yaş Arası	135	126,96	5,17		
	30-34 Yaş Arası	166	127,14	5,37		
	35-39 Yaş Arası	92	123,47	4,97		
	40-44 Yaş Arası	43	121,23	5,69		
	45 Yaş ve Üstü	2	127,65	5,47		

Çizelge 3.3’te yaş değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Bağımsız örneklem t testi” sonuçlarına göre evlilik çatışması yaşa göre ($t=1,746$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Buradan yola çıkarak evlilikte çatışmanın yaşa göre farklılık göstermediği görülmektedir.

Çizelge 3.4: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Çalışma Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Çalışma Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	F	p
Evlilik Çatışması	Evet	357	123,36	4,96	1,456	0,004
	Hayır	143	121,96	4,47		

Çizelge 3.4’te eşlerin çalışma durumu değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Tek Yönlü Varyans Analizi” sonuçlarına göre evlilik çatışması çalışma durumuna göre ($f=1,456$; $p<0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Evlilik çatışması ile eşlerin çalışma durumları arasında anlamlı doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Evlilikte çatışma, çalışma durumuna göre farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.5: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Eğitim Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Eğitim Düzeyi	N	Ortalama	Std. Sapma	F	p
Evlilik Çatışması	İlköğretim	42	123,51	6,38	1,365	0,009
	Ortaöğretim	39	210,36	4,45		
	Lise	116	241,36	4,37		
	Meslek Yüksek Okulu	77	271,34	4,93		
	Lisans	170	128,47	5,45		
	Yüksek Lisans	34	126,93	5,67		
	Doktora	22	121,49	4,36		

Çizelge 3.5’te eşlerin eğitim düzeyi değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Tek Yönlü Varyans Analizi” sonuçlarına göre evlilik çatışması eğitim düzeylerine göre ($f=1,365$; $p<0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Evlilik çatışması ile eşlerin eğitim düzeyleri arasında anlamlı doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Evlilikte çatışma eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.6: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Evlilik Süreleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Evlilik Süresi	N	Sıra Ort.	Sıralar Top.	U	p
Evlilik Çatışması	1-5 Yıl	152	147,69	314,96	252,000	,663
	6-10 Yıl	114	152,48	345,45		
	11-15 Yıl	98	149,96	294,74		
	16-20 Yıl	67	149,75	273,00		
	21-25 Yıl	35	145,50	477,70		
	26+	34	150,82	417,21		
	Toplam	500	149,24	365,78		

Çizelge 3.6’da evlilik süresi değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Mann Whitney U testi” sonuçlarına göre evlilik çatışması evlilik

süresine göre ($p=,663$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Evlilikte çatışma, evlilik süresi durumuna göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 3.7: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Ev İşlerini Yapma Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Ev İşlerini Yapma Durumu	N	Sıra Ort.	X	Sd	p
Evlilik Çatışması	Ben Yaparım	156	154,50	1,529	2	,466
	Eşim Yapar	139	155,45			
	Birlikte Yaparız	205	147,82			
	Toplam	500	153,43			

Tablo 3.7’de eşlerin ev işlerini yapma değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Kruskal Wallis Homojenlik Testi” sonuçlarına göre evlilik çatışması eşlerin ev işlerini yapma durumuna göre ($X=1,529$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Evlilikte çatışma ev işlerini kimlerin yaptığına göre farklılık göstermemektedir.

Çizelge 3.8: Çiftlerin Evlilik Çatışması Düzeyi ile Çatışma Başlatma Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Çatışma Başlatma Durumu	N	Sıra Ort.	Sıralar Top.	U	p
Evlilik Çatışması	Ben Başlatırım	252	151,39	457,50	410,500	,383
	Eşim Başlatır	248	143,32	476,50		
	Toplam	500	147,78	467,25		

Çizelge 3.8’de evliliklerde çatışma başlatma değişkenine göre evlilik çatışması boyutunun puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Mann Whitney U testi” sonuçlarına göre evlilik çatışması evlilikte çatışmayı başlatma durumuna göre ($p=,383$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Evlilikte çatışma, yaşanan çatışmaların kim tarafından başlatıldığı durumuna göre farklılık göstermemektedir.

3.3. Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutlarının Demografik Değişkenlerle Karşılaştırılması

Çizelge 3.9: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Cinsiyet Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Cinsiyet	N	X	ss	T	p
Olumlu Çatışma Çözme	Kadın	250	23,36	4,96	2,963	0,008
	Erkek	250	21,96	4,47		
Olumsuz Çatışma Çözme	Kadın	250	24,85	3,34	-1,924	0,087
	Erkek	250	27,96	5,45		
Boyun Eğme	Kadın	250	31,67	5,96	0,096	0,064
	Erkek	250	29,24	6,78		
Geri Çekilme	Kadın	250	21,13	4,389	-2,045	0,047
	Erkek	250	23,33	5,327		

Çizelge 3.9’da cinsiyet değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Bağımsız örneklem t testi” sonuçlarına göre olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($t=-1,924$; $p>0,05$) ve boyun eğme alt boyutunun ($t=0,096$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, olumlu çatışma çözme ($t=2,963$; $p<0,05$) ve geri çekilme ($t=-2,045$; $p<0,05$) çatışma çözme alt boyutlarının anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Olumlu çatışma çözme ve geri çekilme alt boyutlarının cinsiyete göre daha anlamlı olduğu saptanmıştır. Çatışma çözüm stilleri alt boyutları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.10: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Yaşları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Yaş	N	X	SS	t	p
Olumlu Çatışma Çözme	20-24 Yaş Arası	62	41,96	13,78	1,964	0,674
	25-29 Yaş Arası	135	40,74	13,75		
	30-34 Yaş Arası	166	42,24	12,96		
	35-39 Yaş Arası	92	41,32	13,75		
	40-44 Yaş Arası	43	40,71	11,78		
	45 Yaş ve Üstü	2	41,35	10,96		
Olumsuz Çatışma Çözme	20-24 Yaş Arası	62	28,43	7,36	2,786	0,009
	25-29 Yaş Arası	135	29,74	8,24		
	30-34 Yaş Arası	166	29,17	6,85		
	35-39 Yaş Arası	92	28,96	6,78		
	40-44 Yaş Arası	43	29,74	6,96		
	45 Yaş ve Üstü	2	28,34	5,14		
Boyun Eğme	20-24 Yaş Arası	62	31,96	4,96	1,175	0,742
	25-29 Yaş Arası	135	30,74	4,21		
	30-34 Yaş Arası	166	32,24	4,96		
	35-39 Yaş Arası	92	31,32	5,97		
	40-44 Yaş Arası	43	30,71	5,01		
	45 Yaş ve Üstü	2	31,35	4,71		
Geri Çekilme	20-24 Yaş Arası	62	29,43	6,36	-0,963	0,040
	25-29 Yaş Arası	135	30,74	6,24		
	30-34 Yaş Arası	166	30,17	5,85		
	35-39 Yaş Arası	92	31,96	5,78		
	40-44 Yaş Arası	43	30,74	5,96		
	45 Yaş ve Üstü	2	31,34	5,14		

Çizelge 3.10'da yaş değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan "Bağımsız örneklem t testi" sonuçlarına göre olumlu çatışma çözme alt boyutu ($t=-1,964$; $p>0,05$) ve boyun eğme alt boyutunun yaşa göre ($t=1,175$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, olumsuz çatışma çözme ($t=2,786$; $p<0,05$) ve geri çekilme ($t=-0,963$; $p<0,05$) çatışma çözme alt boyutlarının yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Olumsuz çatışma çözme ve geri çekilme alt boyutlarının yaşa göre daha anlamlı olduğu saptanmıştır. Bu durumda çatışma çözüm stillerinin alt boyutları yaşa göre farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.11: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Çalışma Durumları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Çalışma Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	f	p
Olumlu Çatışma Çözme	Evet	357	23,74	3,36	1,395	0,296
	Hayır	143	21,96	4,75		
Olumsuz Çatışma Çözme	Evet	357	23,96	6,12	-0,145	0,074
	Hayır	143	23,14	5,93		
Boyun Eğme	Evet	357	20,18	5,74	-1,753	0,097
	Hayır	143	19,25	5,61		
Geri Çekilme	Evet	357	23,36	4,14	0,951	0,428
	Hayır	143	21,96	3,47		

Çizelge 3.11'de çalışma durumu değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan "Tek Yönlü Varyans Analizi" sonuçlarına göre olumlu çatışma çözme alt boyutu ($f=1,395$; $p>0,05$), olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($f=-0,145$; $p>0,05$), boyun eğme alt boyutu ($f=-1,753$; $p>0,05$) ve geri çekilme alt boyutunun çalışma durumuna göre ($f=0,951$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. Çatışma çözüm stilleri alt boyutları çalışma durumuna göre farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.12: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Eğitim Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Eğitim Durumu	N	X	ss	t	p
Olumlu Çatışma Çözme	İlköğretim	42	21,85	11,35	2,085	0,036
	Ortaöğretim	39	21,97	12,85		
	Lise	116	20,75	11,96		
	Meslek Yüksek Okulu	77	21,31	9,47		
	Lisans	170	21,96	9,78		
	Yüksek Lisans	34	21,04	9,92		
	Doktora	22	22,01	6,96		
Olumsuz Çatışma Çözme	İlköğretim	42	21,34	7,25	1,235	0,050
	Ortaöğretim	39	19,12	7,96		
	Lise	116	20,28	7,25		
	Meslek Yüksek Okulu	77	21,37	6,74		
	Lisans	170	21,46	6,35		
	Yüksek Lisans	34	23,96	5,25		
	Doktora	22	22,74	5,64		
Boyun Eğme	İlköğretim	42	20,24	5,89	1,752	0,742
	Ortaöğretim	39	21,32	6,78		
	Lise	116	21,71	6,34		
	Meslek Yüksek Okulu	77	20,35	5,97		
	Lisans	170	21,43	5,31		
	Yüksek Lisans	34	20,74	4,98		
	Doktora	22	22,17	4,99		
Geri Çekilme	İlköğretim	42	19,96	5,02	1,854	0,007
	Ortaöğretim	39	20,74	5,75		
	Lise	116	18,34	5,57		
	Meslek Yüksek Okulu	77	21,35	5,97		
	Lisans	170	20,5	5,31		
	Yüksek Lisans	34	20,69	4,98		
	Doktora	22	21,78	5,25		

Çizelge 3.12’de eğitim durumu değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan “Bağımsız örneklem t testi” sonuçlarına göre boyun eğme çatışma çözme alt boyutunun eğitim durumuna göre ($t=-1,752$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, olumlu çatışma çözme alt boyutu ($t=2,085$; $p<0,05$), olumsuz çatışma çözme ($t=1,235$; $p<0,05$) ve geri çekilme ($t=1,854$; $p<0,05$) çatışma çözme alt boyutlarının eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Olumlu çatışma çözme, olumsuz çatışma çözme ve geri çekilme alt boyutlarının eğitim durumuna göre daha anlamlı olduğu saptanmıştır. Çatışma çözüm stilleri alt boyutları eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.13: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Evlilik Süreleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Evlilik Süresi	N	Sıra Ort.	Sıralar Top.	U	p
Olumlu Çatışma Çözme	1-5 Yıl	152	162,01	414,96	389,45	0,369
	6-10 Yıl	114	161,14	368,78		
	11-15 Yıl	98	160,69	348,14		
	16-20 Yıl	67	161,13	345,86		
	21-25 Yıl	35	159,47	421,86		
	26+	34	122,69	403,58		
Olumsuz Çatışma Çözme	1-5 Yıl	152	121,57	364,82	324,85	0,034
	6-10 Yıl	114	121,63	394,12		
	11-15 Yıl	98	120,57	374,69		
	16-20 Yıl	67	120,70	269,14		
	21-25 Yıl	35	119,47	297,42		
	26+	34	118,48	301,75		

Boyun Eğme	1-5 Yıl	152	120,57	345,78	354,78	0,693
	6-10 Yıl	114	119,97	393,14		
	11-15 Yıl	98	121,41	345,87		
	16-20 Yıl	67	120,47	299,99		
	21-25 Yıl	35	119,43	401,32		
	26+	34	121,57	345,78		
Geri Çekilme	1-5 Yıl	152	120,84	345,85	317,93	0,017
	6-10 Yıl	114	120,41	345,78		
	11-15 Yıl	98	159,47	367,14		
	16-20 Yıl	67	122,69	310,72		
	21-25 Yıl	35	121,57	349,94		
	26+	34	121,63	347,21		

Çizelge 3.13'te evlilik süresi değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan "Mann Whitney U testi" sonuçlarına göre olumlu çatışma çözüm stili alt boyutu ($p=,369$; $p>0,05$) ve boyun eğme çatışma çözme alt boyutunun ($p=,693$; $p>0,05$) evlilik süresine göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Bununla birlikte olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($p=,034$; $p<0,05$) ile geri çekilme çatışma çözme alt boyutunun ($p=,017$; $p<0,05$) evlilik süresine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Olumsuz çatışma çözme ve geri çekilme alt boyutlarının evlilik süresi durumuna göre daha anlamlı olduğu saptanmıştır. Çatışma çözüm stilleri alt boyutları evlilik süresi durumuna göre farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.14: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Ev İşlerini Yapma Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Ev İşlerini Yapma Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	f	p
Olumlu Çatışma Çözme	Ben Yaparım	156	21,57	7,36	1,365	0,009
	Eşim Yapar	139	22,53	5,74		
	Birlikte Yaparız	205	21,51	5,04		
Olumsuz Çatışma Çözme	Ben Yaparım	156	21,65	4,32	1,456	0,004
	Eşim Yapar	139	26,96	5,17		
	Birlikte Yaparız	205	27,14	5,37		
Boyun Eğme	Ben Yaparım	156	23,47	4,97	0,867	0,037
	Eşim Yapar	139	24,36	4,37		
	Birlikte Yaparız	205	27,34	4,93		
Geri Çekilme	Ben Yaparım	156	28,47	5,45	1,347	0,234
	Eşim Yapar	139	26,93	5,67		
	Birlikte Yaparız	205	21,49	4,36		

Çizelge 3.14'te ev işlerini yapma durumu değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan "Tek Yönlü Varyans Analizi" sonuçlarına göre olumlu çatışma çözme alt boyutu ($f=1,365$; $p<0,05$), olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($f=1,546$; $p<0,05$) ve boyun eğme alt boyutunun ($f=0,867$; $p<0,05$) eşlerin ev işlerini yapma durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı bulunmuştur. Eşlerin ev işlerini yapma durumlarının çatışma çözüm stilleri konusunda anlamlı ilişkili olduğu görülmektedir. Fakat çatışma çözüm stilleri alt boyutlarından olan geri çekilme davranışının ise ($f=1,347$; $p>0,05$) ev işlerini yapma değişkenine göre anlamlı bir ilişkiye sahip olmadığı da bulunmuştur. Çatışma çözüm stilleri alt boyutları ev işlerini kimlerin yaptığına göre farklılık göstermektedir.

Çizelge 3.15: Çiftlerin Çatışma Çözüm Stilleri Alt Boyutları ile Çatışma Başlatma Durumu Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

	Çatışma Başlatma	N	X	ss	t	p
Olumlu Çatışma Çözme	Ben Başlatırım	252	20,75	4,78	1,831	0,001
	Eşim Başlatır	248	20,96	4,14		
Olumsuz Çatışma Çözme	Ben Başlatırım	252	23,78	5,63	0,671	0,741
	Eşim Başlatır	248	29,78	4,19		
Boyun Eğme	Ben Başlatırım	252	28,78	4,64	0,478	0,732

Geri Çekilme	Eşim Başlatır	248	22,85	5,69	1,741	0,012
	Ben Başlatırım	252	22,91	4,78		
	Eşim Başlatır	248	20,12	5,32		

Çizelge 3.15'te çatışma başlatma durumu değişkenine göre çatışma çözüm stilleri alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması için yapılan "Bağımsız örneklem t testi" sonuçlarına göre olumsuz çatışma çözüm alt başlığı ($t=0,671$; $p>0,05$) ve boyun eğme çatışma çözme alt boyutunun çatışmayı başlatma durumuna göre ($t=0,478$; $p>0,05$) anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, olumlu çatışma çözme alt boyutu ($t=1,831$; $p<0,05$) ve geri çekilme ($t=1,741$; $p<0,05$) çatışma çözme alt boyutlarının çatışmayı başlatma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Olumlu çatışma çözme ve geri çekilme alt boyutlarının çatışmanın başlatılması durumuna göre daha anlamlı olduğu saptanmıştır. Çatışma çözüm stilleri alt boyutları yaşanan çatışmaların kim tarafından başlatıldığı durumuna göre farklılık göstermemektedir.

3.4. Evlilik Çatışması, Çatışma Çözüm Stilleri ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 3.16: Evlilik Çatışması ve Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki Korelasyon Analizi

		Evlilik Çatışması	Çatışma Çözüm Stilleri
Evlilik Çatışması	r	,786**	,717**
	p	,000	,185
Çatışma Çözüm Stilleri	r	,661**	,786**
	p	,145	,000

** 0,01 düzeyinde anlamlı korelasyon.

Araştırmada çiftlerin evlilik çatışması düzeyleri ile çatışma çözüm stilleri düzeyleri arasında %78,6 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı doğrusal bir ilişki bulunmuştur. Evlilik çatışması yüksek olan çiftlerde çatışma çözüm stilleri arasında bir ilişki vardır. Katılımcıların evlilik çatışma düzeyleri arttıkça çatışma çözüm stilleri düzeyleri de artmaktadır ($p < 0,05$).

Çizelge 3.17: Evlilik Çatışması, Çatışma Çözüm Stilleri ve Mutluluk Alt Boyutları Korelasyon Analizi

Araştırma Değişkenleri ve Alt Boyutları (N=500)	1	2	3	4	5	6	7
1. Evlilik Çatışması	1						
2. Çatışma Çözüm Stilleri	,191	1					
3. Olumlu Çatışma Çözme	-,082	-,112	1				
4. Olumsuz Çatışma Çözme	,262**	-,128	,380**	1			
5. Boyun Eğme	-,004	-,095	,480**	,304**	1		
6. Geri Çekilme	,247*	,126	-,102	-,353**	-,208*	1	
7. Mutluluk	,002*	,048*	,122	,220*	,203*	,249*	1

** : Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlı

* : Korelasyon 0.05 düzeyinde anlamlı

Çizelge 3.17'de verilen Pearson korelasyonu sonuçlarına göre,

Evlilik Çatışması ile olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($r=,262$; $p<0,01$), geri çekilme alt boyutu ($r=,247$; $p<0,05$), ÇBMÖ Düzen ($r=,232$; $p<0,01$) ve mutluluk ($r=,002$; $p<0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkili bulunmuştur.

Çatışma çözme genel boyutu ile mutluluk düzeyi ($r=,048$; $p<0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

Çatışma çözme alt boyutları ile mutluluk arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Olumsuz çatışma çözme alt boyutu ($r=,220$; $p<0,05$), boyun eğme alt boyutu ($r=,203$; $p<0,05$) ve geri çekilme alt boyutu ($r=,249$; $p<0,05$) mutluluk düzeyleri üzerinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişkiye sahiptir.

Evlilik çatışması yüksek olan çiftlerde mutluluk düzeyleri düşüktür. Evlilik çatışması yüksek ve çatışma çözüm stilleri alt boyutları düşük olan çiftlerde mutluluk düzeyleri düşüktür sonucuna varılmıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın amacı; evlilikte çatışma çözme ve çatışma çözüm stillerinin mutluluk düzeyi üzerindeki ilişkisinin araştırılmasıdır. Bu bağlamda eşlerin olumlu çatışma çözme stilleri ile evlilik çatışma sıklığı arasında anlamlı ilişkilere rastlanılmıştır. Bunun dışında; eşlerin ‘olumsuz çatışma çözme stili, boyun eğmeye yönelik ve geri çekilmeye yönelik çatışma çözme stilleri’ ile evlilikteki çatışma sıklığı incelenmiş pozitif yönlü anlamlı düzeyde ilişki saptanmıştır. Buna göre; ebeveynlerin “olumsuz çatışma çözme stili, boyun eğme ve geri çekilme stiline” yönelik çatışma çözme stili arttıkça evlilik çatışma düzeyi azalmaktadır.

Araştırmaya katılan çiftlerin olumlu çatışma çözme stilleri ile evlilik çatışma sıklığının mutluluk düzeyi üzerindeki etkisi incelenmiş olup üç değişken arasında anlamlı ilişkiler görülmüştür. Bunun dışında; çiftlerin “olumsuz çatışma çözme stili, boyun eğmeye yönelik ve geri çekilmeye yönelik çatışma çözme stilleri” ile evlilik çatışma sıklığı incelenmiş olup pozitif yönlü anlamlı düzeyde ilişki saptanmıştır. Buna göre; eşlerin “olumsuz çatışma çözme stili, boyun eğmeye yönelik ve geri çekilmeye yönelik çatışma çözme stili” arttıkça evlilik çatışma sıklığı artmaktadır. Literatürde bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu durum olumsuz çatışma çözme stillerinin kullanıldığı ilişkilerde sorunların gerçek çözüme kavuşturulamaması ve bundan dolayı da çiftlerin birbirleriyle iletişimsel sorunlarının artmasına yol açabileceği şeklinde yorumlanabilir. Çiftlerin yaşayacağı iletişimsel sorunlar da evlilik çatışma sıklığını artıran bir unsur olabilir.

Araştırmaya katılan evli bireylerde evlilik çatışma sıklığı ile mutluluk düzeyi incelendiğinde aralarında pozitif yönde anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Buna göre; bireylerin evlilik çatışma sıklığı fazlaştıkça mutluluk düzeyi düşmektedir. Ebeveynlerin evlilik çatışma sıklığı ile bireylerin mutluluk düzeyi değerlendirildiğinde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre; eşlerin evlilik çatışma sıklığı fazlaştıkça mutluluk düzeyi, uyum ve davranış durumlarında artış olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar alan yazındaki araştırma sonuçları ile genel olarak tutarlılık göstermektedir. Bu bulguyu Peksaygılı (2005) tarafından yapılan araştırma destekler niteliktedir. Peksaygılı (2005) evlilikteki çatışmaya yönelik algıda kendini suçlamayla öfke, saldırganlık, benzeri davranış sorunları incelendiğinde pozitif yönde ilişkinin olduğu anlaşılmıştır.

Katılımcıların olumlu çatışma çözme stili ile mutluluk düzeyi incelendiğinde anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Bunun dışında; eşlerin olumsuz çatışma çözme stili, boyun eğmeye yönelik ve geri çekilmeye yönelik çatışma çözme stili ile mutluluk seviyesi değerlendirildiğinde pozitif yönlü anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Buna göre; eşlerin olumsuz çatışma çözme stili, boyun eğmeye yönelik ve geri çekilmeye yönelik çatışma çözme stili arttıkça mutluluk düzeyi düşmektedir. Literatürde bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu durum eşlerin olumsuz çatışma çözüm stilini kullandıkları durumlarda ortaya çıkan gerginlik ve davranışsal olumsuzlukların eşler arasında mutsuzluğa dayalı belirsizlik ve tehlike hissi oluşturabileceği biçiminde değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

Bolger N., DeLongis A., Kessler R. C. & Schilling E. A. (1989). Effects of daily stress on negative mood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57 (5), 808-818.

Christensen, A. & Shenk, J. (1991). Communication, Conflict And Psychological Distance In Nondistressed, Clinic And Divorcing Couples. *Journal of Consulting And Clinical Psychology*, 59, 458-463.

Diener, E. & Lucas, E. R. (2000). explaining differences in societal levels of happiness: relative standards, need fulfillment, culture, and evaluation theory, *Journal of Happiness Studies*, 1, (1), 41-78.

Düzgün, O. (2016). Ortaokulda görev yapmakta olan öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim

Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı.

Goleman D. (2005). Duygusal zekâ, (28. Baskı) İstanbul: Varlık/Bilim Yayınları.

Hatipoğlu, Z. (1993). Kadın ve erkeklerin evlilik doyumlarında evlilik çatışmasının ve bazı demografik değişkenlerin rolü. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kışlak, Ş. T. (2002). İlişkilerde Mutluluk Ölçeği (İMÖ): Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışması. Kriz Dergisi, 10(1), 37-43

Koç, İ. “KPSS'ye Hazırlanan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri İle Sınav Kaygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.

Özen, A. (2006). Value Similarities Of Wives And Husbands And Conflict Resolution Styles Of Spouses As Predictors Of Marital Adjustment. Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özgüven, İ.E. (2001). Evlilik ve aile terapisi. Ankara: Nobel Yayınları.

Peksaygılı, M. (2005). Annenin ve Çocukların Eşler arasındaki Çatışmayı Algılamaları ile Çocukların Uyum Davranışları Arasındaki İlişkiler. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Volkema, R.J. & Bergmann, T.J. (1995). Conflict Styles As Indicators Of Behavioral Patterns In Interpersonal Conflicts. The Journal Of Social Psychology, 135 (1), 5-15.